C/2025/608

27.1.2025

Nimen rekisteröintihakemuksen julkaiseminen maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatujärjestelmistä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1151/2012 50 artiklan 2 kohdan a alakohdan nojalla

(C/2025/608)

Hakemuksen julkaisemisen jälkeen jäsenvaltion tai kolmannen maan viranomaiset taikka luonnolliset henkilöt tai oikeushenkilöt, joiden oikeutettua etua asia koskee ja jotka ovat sijoittautuneet kolmanteen maahan tai asuvat siellä, voivat Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2024/1143 ([1]) 17 artiklan mukaisesti esittää komissiolle vastaväitteen kolmen kuukauden kuluessa julkaisupäivästä.

YHTENÄINEN ASIAKIRJA

”Sal de Rio Maior / Flor de Sal de Rio Maior”

EU-nro: PDO-PT-02589 – 24.9.2019

SAN (X) SMM ( )

1. **Nimi/nimet**

”Sal de Rio Maior / Flor de Sal de Rio Maior”

2. **Jäsenvaltio tai kolmas maa**

Portugali

3. **Maataloustuotteen tai elintarvikkeen kuvaus**

3.1 *Tuotelaji*

Luokka 2.6 Suola

Yhdistetyn nimikkeistön koodi

25.01.00 – suola

3.2 *Kuvaus 1 kohdassa nimetystä tuotteesta*

”Sal de Rio Maior / Flor de Sal de Rio Maior” on suolapitoisesta lähteestä peräisin olevaa suolaa, joka saadaan luontaisella saostuksella suolaisesta pohjavedestä haihduttamalla ja joka koostuu vedestä, natriumkloridista ja muista kivennäissuoloista ja hivenaineista, jotka ovat peräisin yksinomaan näistä vesistä. Se on käsin kerättyä, puhdistamatonta suolaa, jota ei pestä keruun jälkeen ja jossa ei ole lisäaineita.

”Sal de Rio Maior” -suola on muodostumisensa olosuhteiden ja keruumenetelmän mukaan seuraavissa muodoissa:

”Sal de Rio Maior”

Kyseessä on valkoinen ja kirkas aine, jolle on ominaista suolainen maku. Suola on muodoltaan erikokoisia kidekuutioita, jotka yhdessä muodostavat ylösalaisin olevan pyramidin, ja se uutetaan suolan kiteytymisen aikana vedestä suola-altaissa.

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1143, annettu 11 päivänä huhtikuuta 2024, viinejä, tislattuja alkoholijuomia ja maataloustuotteita koskevista maantieteellisistä merkinnöistä sekä aidoista perinteisistä tuotteista ja maataloustuotteiden vapaaehtoisista laatumerkinnöistä, asetusten (EU) N:o 1308/2013, (EU) 2019/787 ja (EU) 2019/1753 muuttamisesta sekä asetuksen (EU) N:o 1151/2012 kumoamisesta (EUVL L, 2024/1143, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1143/oj).

”Flor de Sal de Rio Maior”

Kyseessä on ohut kalvo, joka muodostuu kiteytymisaltaissa veden pinnalle. Se on ensimmäinen tuote, joka muodostuu sen jälkeen, kun vesi on kyllästynyt riittävästi kiteytymisen käynnistymistä varten. Se koostuu pieninä levyinä olevista ohuista kiteistä, jotka muodostuvat saostettaessa suoloja ja jotka kelluvat kiteytysaltaan pinnalla.

”Sal de Rio Maior” -suolaa voidaan pitää kaupan sellaisenaan tai jauhettuna, ja sekä ”Sal de Rio Maior” että ”Flor de Sal de Rio Maior” voidaan maustaa mauste- ja/tai mausteyrttiseoksilla.

”Sal de Rio Maior” -suolaa sellaisenaan tai yrtteihin ja/tai mausteisiin sekoitettuna voidaan pitää kaupan myös lieriön muodossa.

Tuotteiden ”Sal de Rio Maior / Flor de Sal de Rio Maior” kemiallinen koostumus on samankaltainen, koska molemmat saadaan haihduttamalla suola-altaassa.

”Sal de Rio Maior / Flor de Sal de Rio Maior ”-suolasta 97–99 prosenttia on natriumkloridia, alle 0,02 prosenttia magnesiumia ja alle 0,1 mg/kg seleeniä.

Suolakiteiden raekoko on 1–4 mm ja kosteuspitoisuus on enintään 4 prosenttia.

Magnesiumpitoisuuden ja lopputuotteen sisältämän magnesiumin välinen selvä yhteys on dokumentoitu testausselosteessa nro 53339/2021, jossa ilmoitetaan lopputuotteessa olevan magnesiumin määräksi < 50 mg/kg eli 50 ppm, kun taas suolavedessä se on 125 ppm.

3.3 *Rehu (vain eläinperäiset tuotteet) ja raaka-aineet (vain jalostetut tuotteet)*

—

3.4 *Erityiset tuotantovaiheet, joiden on tapahduttava yksilöidyllä maantieteellisellä alueella*

Kaikki vaiheet uuttamisesta, haihduttamisesta, erottamisesta ja kiteyttämisestä keruuseen tapahtuvat rajatulla maantieteellisellä alueella.

3.5 *Tuotteen, johon rekisteröity nimi viittaa, viipalointia, raastamista, pakkaamista jne. koskevat erityiset säännöt*

—

3.6 *Tuotteen, johon rekisteröity nimi viittaa, merkitsemistä koskevat erityiset säännöt*

Myyntimuodosta riippumatta ja sen mukaan, kummasta tuotteesta on kyse, etiketissä on oltava maininta ””Sal de Rio Maior” – DOP” (”Sal de Rio Maior” – SAN”) tai ””Flor de Sal de Rio Maior” – DOP” (”Flor de Sal de Rio Maior” – SAN”).

4. **Maantieteellisen alueen tarkka rajaus**

Rio Maiorin luonnolliset suola-altaat sijaitsevat Serra dos Candeeiros -vuorten juurella Rio Maiorin kunnassa, ja suolan tuotantoalueen keskipisteen maantieteelliset koordinaatit ovat noin N 39° 21′ 15″ ja W 8° 53′ 45.

5. **Yhteys maantieteelliseen alkuperään**

”Sal de Rio Maior / Flor de Sal de Rio Maior” -suolan laatu johtuu yksinomaan rajatun maantieteellisen alueen luonnollisista ja ihmisen toimintaan liittyvistä tekijöistä.

”Sal de Rio Maior / Flor de Sal de Rio Maior” -suolaa valmistetaan Rio Maiorin suola-altaissa, ja sillä on niiden sijainnista ja niitä ympäröivästä ympäristöstä johtuvia erityisominaisuuksia.

Ympäröivän alueen geomorfologiset ominaisuudet ja erityisesti Estremenhon kalkkikivivuoristo ja sen maanalaisten vesiuomien verkosto ovat tekijöitä, jotka ovat määrittäneet alueella vuosisatojen ajan harjoitetun suolantuotannon tyypin.

Yksi tämän vuoristoisen alueen merkittävimmistä piirteistä on se, miten helposti sadevesi kulkeutuu kalkkikivessä oleviin rakoihin, mikä estää maan alla piilossa olevien vesiuomien näkymisen.

Yksi näistä vesiuomista suolaantuu kulkiessaan vuorisuolaesiintymän läpi, ja sen vesi kulkeutuu suolantuotantoalueen keskellä sijaitsevaan kaivoon, ja ”Sal de Rio Maior / Flor de Sal de Rio Maior” -suola kerätään käsin sen jälkeen, kun tämä maanalainen suolavesi on auringon lämmön ja tuulienergian vaikutuksesta haihtunut perinteisissä kiteyttämisaltaissa. Suolantuotantoa edistää lauhkea Välimeren ilmasto, jolle on ominaista ajoittainen voimakas auringonpaiste ja pääasiassa pohjoisesta ja luoteesta puhaltava tuuli.

Calado & Brandão (2009) mukaan Rio Maiorin suola-altaissa oleva suolavesi liittyy lähes 190 miljoonaa vuotta sitten muodostuneeseen diapiiriseen merkelirakenteeseen (Margas de Dagorda), ja vuorisuola sijaitsee syvällä joskus erittäin paksuinakin esiintyminä. Kirjoittajat osoittavat, että voimakkaasti natriumkloridilla kyllästyneiden vesien ja vuorisuolan ja Margas de Dagorda -diapiirien esiintymisen välillä on läheinen yhteys, joka puolestaan määrää ”Sal de Rio Maior / Flor de Sal de Rio Maior” -suolan kemiallisen koostumuksen, joka on 97–99-prosenttisesti natriumkloridia ja sisältää runsaasti seleeniä.

On vahva syy uskoa, että suolavesi on syntynyt huuhtoutumalla suolapitoisesta merkelistä sadeveden imeytyessä pohjamaahan. Charles Lepierren 1930-luvulla suolavedelle tekemän kemiallisen analyysin mukaan kaivossa, josta ”Sal de Rio Maior / Flor de Sal de Rio Maior” -suola nykyisin tuotetaan, liuoksen kuivajäännös oli noin 200 g/kg, josta 96 prosenttia (213,34 g/l) oli natriumkloridia (Lepierre, 1936, lainattu Calado & Brandãon teoksessa, 2009). Kuvatussa kemiallisessa koostumuksessa todettiin korkean suolapitoisuuden lisäksi magnesiumia (lähes 125 ppm) (Calado & Brandão, 2009).

Maantieteellisen alueen erityisyys johtuu myös ihmisen toimintaan liittyvistä tekijöistä ja maankäyttöön liittyvistä säännöistä, jotka ovat peräisin 1100-luvulta ja joista on raportoitu Marinhas de Rio Maiorin historiassa. Maaperä- ja ilmastomuuttujat ja rajatun maantieteellisen alueen geologinen koostumus sekä paikallinen kokemus ja taitotieto, jotka ovat välttämättömiä suola-altaiden valmistelemiseksi ja suolan uuttamiseksi, varastoimiseksi ja säilyttämiseksi, jotta saadaan puhdas lopputuote, jossa ei ole epäpuhtauksia, ovat antaneet tälle alueelle ainutlaatuiset ominaisuudet ”Sal de Rio Maior” / ”Flor de Sal de Rio Maior” -suolan tuottamiseksi.

Suolan tuotanto alkaa suola-altaiden valmistelulla, johon kuuluvat niiden puhdistaminen mudasta ja lietteestä, veden valmistaminen ja talven aikana tapahtuneiden vahinkojen korjaaminen. Suola-altaiden valmistelu on välttämätöntä niin veden laadun kuin kerätyn suolan määrän maksimoimiseksi. Käsin tapahtuva keruu tarkoittaa sitä, että työntekijä voi kerätä suolan rodoksi kutsutulla puhdistamisvälineellä aivan altaan pohjalta. Koska kerätty suola on puhdasta, se sisältää enemmän suolaa ja vähemmän liukenemattomia aineita.

Pinho Leal esitti sanakirjassaan ”Portugal Antigo e Moderno” Rio Maiorin suolamarskit omana kohtanaan, jossa korostetaan tämän tunnetun uutetun suolan ominaisuuksia: ”Näistä marskimaista saadusta tuotteesta käytetään nimitystä ”sal espuma” (vaahtosuola). Se on hyvin kirkasta, kuivaa ja kiiltävää siten, että se muodostaa erittäin kauniita pyramideja ja muita kuvioita, jotka näyttävät olevan ikään kuin puhdistetuista sokerihiutaleista tai kivestä valmistettuja. Sen laatu on niin paljon parempi kuin tavallisen (meri)suolan, että sitä tarvitaan lihan suolaukseen vain puolet merivedestä saadun suolan määrästä. Sillä on erittäin suuri natriumkloridipitoisuus, se on erittäin puhdasta eikä se ole sekoittunut kalsium- ja magnesiumklorideihin, joita esiintyy muissa tavallisissa suoloissa ja jotka tekevät niistä karvaita ja vetistyviä.”

Rio Maiorin suola-altaat ovat nykyään Portugalissa ainoa paikka, jossa hyödynnetään maanalaista suolavettä, mikä yhdessä niiden edustaman ainutlaatuisen hydrogeologisen ilmiön kanssa tekee niistä erittäin merkittävän luonnonperinnön kannalta.

Eritelmän julkaisutiedot

https://tradicional.dgadr.gov.pt/images/prod_imagens/sal/Docs/CE_Sal_Rio_Maior_022022VF.pdf